

Monumentnummer*: 510627

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 januari 1999
Kadaster deel/nr 82799/118

Woonplaats* Enschede
Gemeente* Enschede
Provincie* Overijssel

Kadastrale gemeente* Enschede
Sectie* L
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1473

Omschrijving**

Inleiding

De LASONDERKERK is in 1927 in opdracht van de Kerkvoogdij der Nederduitsch Hervormde Gemeente te Enschede gebouwd. De architecten J. en Th. Stuyvinga uit Zeist maakten het ontwerp dat is geïnspireerd op Scandinavische bouwkunst. Het gebouw is nu in gebruik bij de Nederlandse Gereformeerde Kerk. Het beeldhouwwerk van het ingangsportaal is gemaakt door Mej. L.E. Beyerman uit Amsterdam. De gebrandschilderde glas-in-loodramen zijn naar een ontwerp van H. Veldhuis van het Delftse glasatelier 't Prinsenhof vervaardigd door de firma L. Schouten uit Delft. De glazen zijn ontworpen in een drukke beweeglijke stijl met kleine stukjes glas in levendige kleuren. Het interieur is inclusief de eikehouten preekstoel ontworpen door de gebroeders Stuyvinga, het beeldhouwwerk aan de kansel en de orgelkas is van de hand van Joh. H. Schreuder uit Amsterdam. Het orgel zelf valt niet onder de bescherming. De geschilderde tekst boven de ingang en de in Art Deco stijl beschilderde kapitelen van de kolommen in de kerk zijn door de heer en mevr. Visser uit Zeist aangebracht. De eerste steen is in juli 1927 gelegd door Maria Catharina Briët en Jan Herman Alexander van Heek. De kerk staat op de hoek van de Lasondersingel en de Blijdensteinlaan schuin tegenover het Rijksmuseum Twente. De hoofdingang bevindt zich in de noordgevel aan de Lasondersingel. Het gazon met grote eiken rond de kerk wordt afgescheiden door een haag tussen gemetselde pijlers.

Omschrijving

Kerk op centraliserende kruisvormige plattegrond met toren en ingangsportaal onder steile met antracietgrijze Hollandse pannen gedekte zadeldaken. Tegen de oostgevel is de kerkeradszaal onder zadeldak aangebouwd. De gevels zijn opgetrokken in roodbruine

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

handvormsteen en geleed met steunberen. Het iets uitgemetselde trasraam wordt afgesloten door een bruine zandstenen lijst. De vensters zijn uitgevoerd met bruine zandstenen kozijnen. Op de kruising een klein zeshoekig ventilatietorentje onder met koper gedekt schilddakje. De geveltop van het ingangsportaal is gevuld met siermetselwerk onder een klimmend keperboogfries van zandsteen. Een hardstenen stoep leidt naar de ingang in een diep portiek onder een met beeldhouwde zandstenen blokken omlijste spitsboog. Op de sluitsteen van de spitsboog een reliëf met het opschrift: "de handelingen der apostelen". In de zijwanden van het portiek spitsboogvormige nissen boven een zandstenen plint en dubbele paneeldeuren met decoratieve smeedijzeren gehengen. Aan weerszijden lantaarns onder koperen schilddakjes op natuurstenen kraagstukken met reliëfs van een vlucht duiven en een zwaan. De toren heeft een vierkante plattegrond, aan vier zijden vergulde wijzerplaten en drielicht galmgaten onder spitsbogen en een tentdak met windvaan. De topgevels van de transeptarmen (O en W) zijn voorzien van zandstenen dekplaten en aanzetstukken. De samengestelde grote vensters onder spitsbogen zijn bezet met gekleurde glas-in-loodramen, evenals de kleine rechtgesloten vensters aan weerszijden.

In de samengestelde vensters van het schip en de dakkapelletjes gekleurd glas-in-lood met geometrische patronen. In de oksel van de kruisarmen aan de westzijde een uitgebouwd portaal onder afgeknot schilddakje met een dubbele deur tussen twee steunberen. De blinde zuidgevel is voorzien van een schoorsteen.

De kerk heeft wit gestucte wanden boven een lambrizing van schoon metselwerk. De gewelven tussen de wit gepleisterde spitsbogen zijn met governiste schroten betimmerd. Het originele bankenplan, de kansel en het orgelbalkon zijn bewaard gebleven. Op de samengestelde glas-in-lood-vensters in de transeptarmen zijn aan de oostzijde afgebeeld: de verheerlijking van Jezus op de berg en daaronder zeven taferelen met gelijkenissen uit het Nieuwe Testament. Aan weerszijden van het grote venster twee kleinere vensters met de zinnebeelden van de vier evangelisten. Het westelijke venster stelt Mozes op de berg Nebo voor en daaronder zeven taferelen uit het leven van Mozes. Aan weerszijden worden de voornaamste voorwerpen uit de tabernakel van Mozes voorgesteld. De ronde vensters in de noordgevel stellen de Alpha en Omega voor, het Begin en het Einde. In de kerkeraadszaal zijn een beschilderde houten schouw en de decoratieve kapconstructie bewaard gebleven.

Waardering

Kerk van cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de bijzondere op Scandinavische architectuur geïnspireerde bouwstijl
- de hoge kwaliteit van het ontwerp in het oeuvre van de gebroeders Stuyvinga
- de hoge mate van gaafheid van het exterieur en het interieur
- de bijzondere glas-in-loodramen die een bepaalde stijl in het oeuvre van H. Veldhuis vertegenwoordigen
- de zeer beeldbepalende situering aan de Lasondersingel tegenover het Rijksmuseum Twente

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument